

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Кафедра індоєвропейських мов

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції
Рівне, 24 лютого 2017 року

*Присвячується 25-річчю факультету іноземної філології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Рівне
2017

ББК 81.0

С 91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоевропейських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 24 лютого 2017 року, Рівне. – 341, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 23.02.2017 р.).

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

О.В. Касаткіна-Кубишкіна
Рівне

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛАЙЛИВОЇ ЛЕКСИКИ У ЗМІ (НА МАТЕРІАЛАХ АНГЛОМОВНИХ ВИДАНЬ)

Сьогодні лайлива та ненормативна лексика широко вживається представниками всіх прошарків населення і використання її бачиться доволі проблематичним. Вона зустрічається не лише в повсякденному спілкуванні, а й в елементах соціальної культури – у кінематографі, літературі, друківаних та недруківаних засобах масової інформації.

Основне завдання медіа – виховання гармонійно розвиненого покоління, з високим культурним потенціалом, почуттям прекрасного, усталеним естетичним смаком [1]. Проте, мовне оформлення матеріалів сучасних мас-медіа не відповідає мовному стандарту, адже окрім граматичних та стилістичних помилок, у текстах часто зустрічаємо інформаційні та ситуативні помилки, приклади недотримання мовних стандартів.

Проблемам ненормативної лексики присвячено чимало досліджень зарубіжних та вітчизняних дослідників (Н. Артюнова, Й. Байєр, Н. Борнеманн, Г. Винокур, Л. Долинська, І. Жадан, З. Карпенко, Г. Кратц, Р. Крон, Д. Лилич, Й. Маркович, У. Мюллер, Н. Панова, Г. Сагач, Б. Сикимич, Г. Тейлор, Л. Щерба та ін.). Н. Богданович вивчає лайку у приказках, Д. Яйдатич – мовну гру і лайку, І. Ерман, Г. Ковальов здійснюють аналіз обценної та лайливої лексики в російській літературі, проте особливості використання лайливої лексики у засобах ЗМІ нещодавно стали об'єктом вивчення представниками різних наук, що і зумовлює актуальність даного дослідження.

Загалом ненормативна лексика (нецензурна лексика, обценна лексика, лихослів'я) визначається як табуїована (неприпустима) лексика, яку мовці сприймають як відразливу, непристойну. У це визначення входять такі поняття, як блюзнірство, прокльони і лайка [3]. Така мова перебуває поза

нормальним стилем спілкування. Ненормативна лексика первинно наділена певною інтенціональністю – емоційністю, агресивністю чи інвективністю.

Е. МакЕнері вважає, що «ненормативна лексика» (bad language) – це будь-яке слово або фраза, яка при використанні у так званій ввічливій бесіді може викликати образу. Слова ненормативної лексики, які використовуються в мові, – на його думку, – в загальному можна згрупувати під такими основними заголовками: лайлива лексика (swear words); анімалістські інвективи (animal terms of abuse); інтелектуально-співвідносні інвективи (intellect-based terms of abuse); сексистські інвективи (sexist terms of abuse); расистські інвективи (racist terms of abuse); гомофобні інвективи (homophobic terms of abuse) [5].

До ненормативної лексики відносимо і лайливу лексику, як окремий прошарок, що представляє невічливе, непристойне слово або вираз, яким лаються. Її елементи знаходимо у всіх сферах побуту, і в кожній з них лайка має різне функціональне навантаження. Використання лайливої лексики має чіткі національні, культурні та соціальні ознаки й суттєво відрізняється в різних культурах та соціальних групах. Кожне суспільство та епоха визначає окремо, що належить до ненормативної лексики або лайки і формулює своє ставлення до неї. Так, у Британії слова, які описували частини тіла, не сприймалися настільки образливими як сьогодні. Приміром, нецензурне (і дуже грубе у сучасній англійській) позначення жіночих статевих органів використовували в назвах вулиць і як прізвища.

В. Жельвіс виділяє 27 основних функцій використання інвективної / лайливої лексики у мовленні людей. Серед основних вбачаємо: вираження образи, демонстрація розкутості чи емоційної реакції на певні події, зменшення психологічної напруги, катартична, «дуельний засіб», привернення уваги, самопідбатьорювання, самоприниження, засіб установлення контакту між рівними людьми, засіб дружнього кепкування або підбатьорювання, інвектива як мистецтво, бунт, засіб вербальної агресії, як вигук (частина мови) тощо [4].

Не оминає процес зниження мовних стандартів і засоби масової комунікації. Це супроводжується активним введенням елементів розмовного стилю мовлення, ненормативної лексики.

Так, наприклад, зустрічаємо лайливу лексику, що культивується журналістами та авторами статей: *The head of Mitsubishi in France resigned yesterday after igniting a row when he reportedly described the French Industrial Recovery Minister as a moron* (The Times/ October 27, 2012); *Deloney's court-appointed attorneys have pleaded with the man to accept a ruling that he has an IQ under 70 — "mentally retarded" in Ohio parlance.* "They pretty much called me retarded," Deloney said of his court-appointed attorneys, Perry Ancona and Tim McKenna. "I don't want anybody to disrespect me." (New York Daily News/ May 2, 2014). Зазначені інвективи *moron* (бовдур), *retard* (заторможена людина, "тормоз"), відображають негативну оцінку адресата повідомлення, відображають несхвальне ставлення до суб'єкту дискурсу.

Лайки трапляються і у промовах політиків, а потім знаходять своє відображення у пресі. Загалом, це підвищує ефективність та переконливість повідомлення, особливо коли вони вживаються несподівано: обіцянка Барака Обами *"to find out whose ass to kick"* [6]; промови Дональда Трампа: *The country is "going to hell"; he doesn't "give a damn" about various things; he's going to "bomb the sh-t out of ISIS"*; на переговорах з Китаєм: *"listen, you motherf-ckers"* [7]. Актори також розповсюджують лайливу лексику у фільмах та серіалах: *"Bugger! Bugger!"* (Х'ю Грант у фільмі «4 весілля та 1 похорони»); *"Fudge 'Ems", "Fudge This", "Go Fudge Yourself", "I Don't Give a Flying Fudge"* and *"I Just Went and Fudged Your Momma"* (серіал "South Park") тощо.

До основних причин, що обумовлюють зміну мовного етикету в засобах публічної комунікації можна віднести такі фактори: зміна нормативної основи літературної мови, що виразилася у втраті мовної нормативної значущості; використання у сфері ЗМІ усних каналів

комунікативного зв'язку; демократизація мовної культури; в деяких випадках – погіршення умов проживання населення [2].

Отже, мовлення сучасних ЗМІ відрізняється особливою різкістю. Психологи, культурологи, лінгвісти говорять про «емансипацію мата». Оскільки із ненормативної лексики майже остаточно знято заборону, необхідно привернути увагу суспільства до проблеми та попередити поширення вживання ненормативної лексики загалом та лайливої зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лаврик О. В. Ненормативна лексика в сучасній українській молодіжній пресі : морально-етичний аспект (за матеріалами журналу «Шо») / О. В. Лаврик // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер. : Соціальні комунікації. – 2010. – № 903. – Вип. 2. – С. 49–53.
2. Черняк Н. І. Проблема вживання ненормативної лексики серед молоді / Н. І. Черняк // Управління розвитком. – 2013. – № 15 (155). – С. 9–11.
3. Ненормативна лексика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/.../Ненормативна_лекс
4. Жельвис В. И. Поле брани. Сквернословие как социальная прблема. – М. : Ладомир, 2001. – 350 с.
5. McEney T. Swearing in English : Bad language, Purity and Power from 1586 to the Present / T. McEney, A. M. Xiao, R. Z. Tono. – London, New York : Routledge, 2006. – 386 p.
6. CNN news [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.cnn.com/2010/POLITICS/06/07/gulf.oil.obama/
7. Time [Електронний ресурс]. – Режим доступу : time.com/4380189/donald-trump-swearing/.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ*Замашина С. М., Верьовкіна О. Є.*

Бінарний аналіз поведінки американців і британців

(на матеріалі робіт Б. Брайсона) 7

Лялька О. І., Воробйова І. А.

Вираження концепту «страх» у романі Томаса Гарріса «Hannibal Rising» 11

Самборская И. Н.

Фразеологичность семантики как проявление индивидуального

в значении языкового знака 21

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ
ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ*Бєлова С. А*

Концепція комплексного навчання у практиці Бременських

експериментальних шкіл початку ХХ століття 26

Бігунов Д. О.

До проблеми визначення терміну «комунікативна невдача» 34

Бігунова С. А., Зубілевич М. І.

Семантична характеристика словотворчої бази антропонімів..... 37

Богачик М. С.

Формування та стилістичні особливості комп'ютерного сленгу

в англійській мові 42

Василькевич С. С.

Неологізми у мові політичної комунікації 45

Вовчук Н. И.

Единичные способы окказионального словообразования в русской поэзии

конца ХХ века..... 54

Воробйова Л. М., Наумюк В. М.

Епіграф як інтертекст (на матеріалі новелістики Е.А. По) 59

Dzhava I.

Das Dämonische. Benjamins Aufsatz zu Goethes Wahlverwandtschaften..... 66

Івашкевич Е. Е.	
Психологічний зміст перекладацьких рішень.....	69
Карашевич А. В.	
Фразові дієслова як феномен англійської мови	80
Касаткіна-Кубишкіна О. В.	
Особливості використання лайливої лексики у ЗМІ (на матеріалах англомовних видань).....	85
Кірея А. І.	
Функціонально-стилістичні особливості антропонімів роману Дж.Р.Р. Толкіна «Гобіт, або Туди і Звідти».....	89
Левчук П. Г.	
Порівняльний аналіз удосконаленої пропозиції стандарту УМІ з сертифікаційними екзаменами польської мови як іноземної та елементами стандартів інших мов.....	99
Мандзюк Б. Р.	
Лінгвістичні засоби вираження соціального статусу (на матеріалі фільмів «My Fair Lady» та «Titanic»)	112
Панькова Т. В.	
До питання про квеситивний мовленнєвий акт	117
Приходько В. Б.	
Інтертекстуальність як діалог оригіналу та перекладу	120
Сербіна Т. Г.	
Парцеляція як один із експресивних синтаксичних засобів мови газет.....	122
Сологуб А. М.	
До питання про поняття «стереотип»	128
Стешина А. І.	
Реклама як особливий вид креолізованого тексту.....	132
Фрідріх А. В.	
Лінгвокогнітивні аспекти американського політичного сленгу	138
Шостак О. О.	
Риторика як літературознавча методологія.....	147

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бойко Н. Г.	
Впровадження особистісно орієнтованого підходу у навчанні іноземної мови.....	154

Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності молодшого школяра у процесі вивчення предметів освітньої галузі «Мови і літератури»	164
Гронь Л. В., Саврас Л. З. Формування вмінь англомовного писемного мовлення учнів старшої школи	168
Kindrat N. The problem of evaluation of lexical tasks in teaching vocabulary.....	171
Михальчук Н. О., Набочук О. Ю. Фасилітація розвитку екологічної субкультури учнів у старшому шкільному віці	176
Мороз Л. В. Зв'язок мови і культури як важливий чинник при підготовці занять з іноземної мови	199
Олександрова Г.М. Візуалізація як невід'ємний конститuant принципу наочності у навчанні іноземній мові студентів економічних спеціальностей	205
Трофімчук В. М. Застосування методу навчальних станцій у викладанні англійської мови у ВНЗ	207
Турченко І. С. Використання технології «Team teaching» для забезпечення професійної підготовки майбутніх вчителів	213
Федоришин О. П. Метод <i>case study</i> у методиці навчання іноземних мов.....	216
Kharlay O. By Learning You Will Teach, By Teaching You Will Learn: Engaging Activities For Different Learning Styles	222

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ MOVHOЇ ПІДГОТОВКИ CТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Антоненко Н. Є. Використання подкастів при викладанні англійської мови.....	223
Вєтрова І. М. Готовність до автономності у навчанні студентів-майбутніх вчителів англійської мови	227

Гронь Л. В. Європейський мовний портфель як компонент сучасного НМК з іноземної мови у вищій школі.....	233
Губаш О. П. Інноваційні методики навчання та управління навчальним процесом	237
Кочубей О. С. Особливості підготовки викладачів перекладу в мовному вузі.....	244
Мелоні Тімоті Данте Origins and Development Of EAP (English for Academic Purposes)	253
Постоленко І. С. Переваги онлайн та гібридних курсів під час вивчення англійської мови ...	268
Smirnova M.L. Die neuen Medien und die Motivation im Fremdsprachen-unterricht	271
V. Fedoryshyna Higher education in Ontario: present	279

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Антюхова Н. І., Яцюрик А. О. Структура творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови: психологічний аналіз та особливості розв'язання проблеми	290
Івашкевич І. В. Проблема професійної компетентності юриста та шляхи її розв'язання.....	302
Ivashkevych E.Z. Semantic Analysis of Social Intellect of the Person	314
Михальчук Н. О., Чала Ю. М. Психологічні механізми дискурсу поетичних творів Філіпа Морена Френо	322
Перішко І. В., Мамчур І. С. Відмінності лексичних одиниць специфічних для американського чи британського варіантів англійської мови	333
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	338